

«Landsbyen» ved smaragdgruven.

PÅ STEINTUR TIL ZIMBABWE

Av Ellinor & Bjørn

Etter et års planlegging var vi klar for turen til Zimbabwe. Vi undersøkte først flyprisene i norske reisebyråer, men det beste tilbudet de «orket» å lete opp var ca. 25,000,- for to, turl/retur. Nå ligger riktignok Zimbabwe på andre siden av jorden, men den prisen virket noe høy for å si det mildt. Vi gjorde som vi har gjort en del ganger før, og ringte til vårt svenske reisebyrå. Joda, etter tips fra oss kom de opp med en mer sympatisk pris: Kroner 12,600,- for to, turl/retur. Vi slo til og to måneder senere landet vi i Zimbabwe, riktignok etter en del mellomlandinger.

AWF/c
cu. ft.,
:22,D1
stoms
TFXW6
brand
Any of-
rs 6 p.m.
0676,D3
nsung,
Phone
856,F1
rs? —
827 D2

the 1, 3750, Livingstone mint collection and various coins and medals, give-away price at \$600. — Phone 732529. —T21602,D1
MINERAL collectors!!! Norwegian mineral collector/dealer visiting Hre. looks for contact with collector/dealers in Zimbabwe, interested in all types of mineral specimens, buy/swoop. — Phone 1 p.m.-4 p.m.) Fri. 1st Sept. 700550. Ask for Mr. B. Holt or write to P.O. Box 8251, Causeway, Hre. —F11102,F1
VARIOUS 18 ct. chains, \$85 per gram; Two 22 ct. bangles (diamond pattern), \$75 per gram. —

7023307
COLOUR
Phone
home.
COLOUR T.
mote con-
cel. pict:
720756.
CORDLESS
29393.
DESPERA
with/wit!
24685, 70
DISCO t
Phone 81
ELECTRIC
o.n.c.o.

en del mineraler, og skulle komme til Harare senere i uken. Spent gikk vi rundt å ventet på Mr. Warrens ankomst. Men da han kom viste det seg å være en skuffelse. Han brakte med seg mengdevis av slipemateriale i alle regnbuens farger. Det aller meste med tilknytning til manganmineraler. Samt gedigent gull i kvarts, men etter Bømløffunnene de siste årene fant vi ikke det sistnevnte særlig spennende.

Nei vel, sa Mr. Warren, da inviterer jeg dere hjem på farmen min noen dager, så kan vi ta en runde i gruvene der nede. Slike invitasjoner sier man jo ikke nei til. Uken etter reiste vi til Masvingo i Syd-Zimbabwe. Vi ble hjertelig mottatt på Mr. Warrens «lille» farm, 10.000 mål beitemark, hvilket er lite i Zim-

Noen kontakter hadde vi allerede ordnet før vi reiste hjemmefra, men for å skaffe enda fler rykket vi inn en annonse i hovedstadsavisen, The Herald, dette ga napp. Dagen etter ringte en Mr. Warren og fortalte at han hadde

Her brytes gråberget med håndkraft.

babwe. Ut på kvelden fortalte Warren at han hadde arbeidet i gruveindustrien i 40 år. Han hadde lett etter diamanter i Øst- og Sør-Afrika, etter gull over hele Zimbabwe, men nå drev han bare i det små i området der han bodde. Han foreslo at vi neste dag skulle reise ut til en smaragdgruve som hans kompanjong i gull-letingen drev.

Slik ble det til at vi neste morgen dro avgårde til en liten navnløs smaragdgruve mitt i Zimbabwes endeløse bush. Mil etter mil ble tilbakelagt på støvete sandveier, temperaturen steg jevnt og sikkert mot noe vi antok var ny varme rekord. Endelig var det slutt på veien, og vi trodde vi var kommet fram.

«Tror du bilen din klarer det» ropte Warren til vår vennine som fulgte etter oss i

en Pick-up, deretter vengte han sin lille Datsun 120Y inn i bushen så småkattet sprutet til to sider. Etter enda noen hete-dirrende minutter stoppet han. «Vel, her er det». Vi steg ut av bilen, lettere kokt og mørbanket, og så oss omkring. Det var absolutt ingen ting å se bortsett fra solsvidde busker og kratt. Warren la iveri opp en bratt skråning. Vi fulgte langsomt etter i heten, mens jeg vurderte for alvor å kutte ut røyken. 45°C i skyggen og bratte oppoverbakker kombinert med «Gul Miksture» gir rare utslag i kroppen. Etter en liten evighet kom vi til toppen av åsen, hvor landsbyen lå. Den besto av to hytter, en sovehytte og en kjøkkenhytte samt en halvferdig hytte med ukjent formål. Her bodde gruve-eieren

Her blir glimmeren delt for hånd, under jakten på smaragder.

med familie. Vi traff kona i familien og etter massevis av hilsminger spurte Warren etter mannen på det lokale språket. Han var ikke hjemme, han var oppe på en fjelltopp i nærheten og lette etter gull.

Mens denne samtalen pågikk benyttet vi anledningen til å se oss om i landsbyen. Midt mellom hyttene var det banket ned en stokk hvor det var bindt fast et slangeskjelett, diverse fjær, skjell, pelsbiter og urter. Ved hjelp av Warren som tolk fikk vi forklaringen på dette. Den lokale heksedoktoren, nangaen, hadde vært der og velsignet både landsbyen og gruva. I Afrika gjør man ikke mye uten å ha kontaktet den lokalen nangaen. Noe vi også fikk erfare, men det er en helt annen historie.

Så langt om lenge kom Warren frem til grunnen for vårt besøk – smaragder i matriks. Nei, smaragder var det for tiden dårlig med. De jobbet akkurat nå to meter over det smaragdførende laget, men vi kunne jo bli med bort til gruva å se selv, sa hun.

Gruva minnet mye om de gamle pegmatittbruddene vi har her hjemme. Et dagbrudd som fulgte den smaragdførende gangen med glimmer. Ca 50 m. langt og 4-5 m. bredt og på det dypeste 10 m. I bruddet jobbet det 5 mann med hakker, spett og spader. Alt ble gjort for hånd, her var det ikke snakk om å bruke dynamitt. Dynamitt var dyrt og arbeidskraft billig. Gruvearbeiderne tjente ca. 190 kroner i måneden. De arbeidet med å fjerne en gneisknaus på 2×3×8 m. som

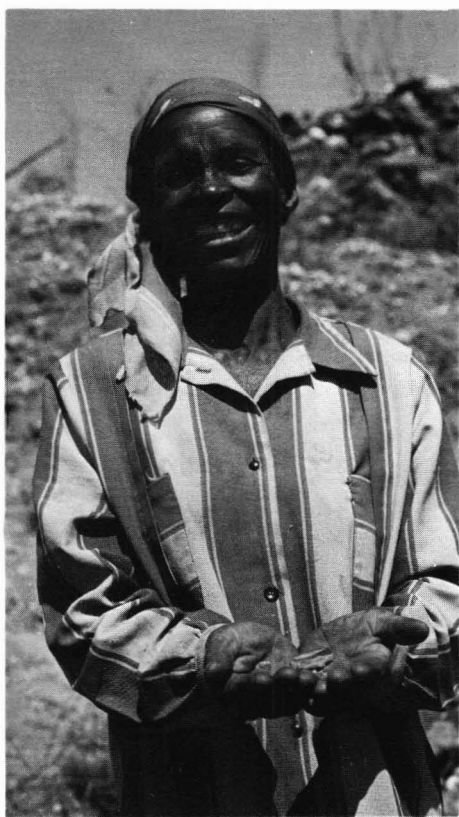
På vei til gruva var Ellinor på shopping i det lokale apoteket.

Vår vert, Mr. Warren.

dekket den smaragdførende glimmeren. De fleste i kjeledress, topplue og barbeint i den stekende solen. På spørsmål om det ikke tok lang tid å jobbe med håndkraft svarte de «Nei, denne knausen er vekk om fjorten dager, kom igjen og se da». Så lang tid kunne ikke vi oppholde oss der, men det var en annen sak. Vi ble vist ukens produksjon. Den besto av 3-4 smaragdbiter som med god vilje kunne sies å ha grønnfarge, noen klare akvamariner, samt et dusin små, små kvartskrystaller.

Var vi interessert? Vi takket høflig nei og startet igjen en lengre forklaring om hva vi søkte. Jo slike ting dukket opp av og til, sammen med smaragder av topp fasettmateriale. Senest uken før vi kom hadde de funnet seks perfekte krystaller på størrelse med en pekefinger. «Vi

Gruve-eierens kone med ukeproduksjonen

kommer alltid på feil tidspunkt», hørte jeg Ellinor mumle i bakgrunn. På vei tilbake til landsbyen ble vi invitert på middag, maisgrøt med spinat. Med tanke på at de hadde båret vann og mat 10 kilometer, og vi ikke hadde hatt omtanke nok til å ta med oss hverken vått eller tørt, takket vi høflig nei til tilbudet. Ut på ettermiddagen returnerte vi til sivilisasjonen, uten smaragder. Men med mengder av inntrykk, og en avtale om at de for fremtiden skulle samle matriksstuffer, og videre sende disse til Warren. Først i januar dumpet et brev ned i postkassen med beskjed om at det nå var funnet smaragdstuffer i matriks og akvamariner i gruen. Hvis nå vi klarer å kjempe oss gjennom byråkratiet i Zimbabwe har vi de her innen sommeren, kanskje.